

Sven Tveit
Buveien 2
4440 Tonstad

Saksbehandler, innvalgstelefon
Gry Gasbjerg Engemyr, 37 01 75 44

Avslag på søknad om skadefelling av kongeørn på Oftedal i Sirdal kommune

VEDTAK

Statsforvalteren i Agder avslår søknad om skadefellingstillatelse på kongeørn på Oftedal i Sirdal kommune. Vedtaket er fattet med hjemmel i forskrift om forvaltning av rovvilt § 12, jf. § 1, jf. naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b) og § 77.

Bakgrunn

Statsforvalteren i Agder viser til søknad av 10.06.2026 fra Sven Tveit, som er sauereier, om tillatelse til skadefelling på kongeørn.

Statsforvalteren har hatt kontakt med søker om den aktuelle skadesituasjonen den 03.06.2026; her opplyser søker om at han har mistet to lam til kongeørn, at en er skadet, og at han mangler ytterligere fire lam. Lammene går på innmarksbeite på Oftedal. Statens naturoppsyn er kontaktet og har dokumentert tapene og skadene. Han hadde dokumentert tap i fjor og mistet 12 lam totalt på beitene hjemme.

I søknaden om skadefelling opplyser søker at tre lam er dokumentert tapt til kongeørn og en er skadet. Følgende tap i besetningen er dokumentert:

26. mai 2026 – ett dødt lam dokumentert tapt til kongeørn av SNO.

01. juni 2026 – ett dødt lam antatt sikkert tapt til kongeørn av SNO.

06. juni 2026 – ett dødt lam antatt sikkert tatt av kongeørn av SNO

I tillegg er et lam skadet av kongeørn og tre lam er borte.

Søker opplyser at det har vært observert kongeørnen daglig i området og på beitet, og at kongeørnen er ringmerket og enkel å kjenne igjen. Samme kongeørn ble også observert i fjor, ifølge søker.

Søker har gjort flere tiltak for å hindre flere tap. Det daglige tilsynet med sauene er intensivert, og det blir gjort opptelling av søyer og lam daglig. Ved utslipp etter lemning har flokkene gått på beiter rundt husene og det er blitt gitt tilleggsfôring før de flyttes til andre beiter, slik at lammene blir større før de flyttes. Det er montert blinkende oransje lamper på beitene, for å skremme vekk primært rødrev, som gjorde skade i fjor. Det er ingen registrerte tap til rødrev i år. Det er montert «bird scarer kite» på beitene og slikestein er satt i skogsområder/ved trær for å hindre at søyer med lam blir stående i åpent terreng.

Lovgrunnlag

Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 12, jf. lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd bokstav b, jf. § 77.

I rovviltforskriften § 1 (formål) heter det:

«Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.»

I § 12 i rovviltforskriften om skadefelling av kongeørn heter det:

«Statsforvalteren kan gi tillatelse til felling av enkeltindivider av kongeørn som volder vesentlig skade på bufe eller tamrein, forutsatt at felling kan rettes mot bestemte individer, jf. viltlovens § 14. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område og tidsrom. Det kan knyttes vilkår til fellingstillatelsen.»

I kommentarene til § 12 i rovviltforskriften står det videre:

«For felling av kongeørn er det et vilkår at andre tiltak for å forebygge skade er utprøvd i rimelig utstrekning. Kongeørn opptrer som skadevolder i mer avgrensede tidsperioder enn de andre artene, og skader kan ofte forebygges gjennom enklere tiltak. Fellingstillatelser kan gis for å stoppe en pågående skadesituasjon, men det tillates ikke felling utelukkende for å forhindre fremtidige skader som for de andre artene. Statsforvalteren kan derfor gi tillatelse til felling av enkeltindivider av kongeørn som volder vesentlig skade på bufe eller tamrein, forutsatt at felling kan rettes mot bestemte individer som volder skade. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område og tidsrom. Det kan knyttes nærmere vilkår til fellingstillatelsen, herunder at etablerte par eller voksenfugler skal være unntatt og at felling foretas av nærmere bestemte personer. Felling kan iverksettes uten hensyn til fredning, men skal følge bestemmelsene om ordinær jaktutøvelse fastsatt i medhold av viltloven.»

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Statsforvalterenes vurdering

Naturmangfoldloven

Det foreligger et godt kunnskapsgrunnlag om kongeørnen sin bestandssituasjon i Norge og også i dette området, jf. § 8 (kunnskapsgrunnlaget). Det er ikke like god overvåkning av kongeørn som for de store rovpattedyrene, men Rovdata sin rapport (NINA Rapport 2707) og Rovbase 3.0 gir likevel et godt innblikk i bestand og bestandsutvikling. Rovdata publiserte våren 2025 en rapport (NINA Rapport 2628) som estimerte antall hekkende par av kongeørn for perioden 2020 – 2024 i Norge. Rapporten estimerer den norske kongeørnpopulasjonen til 919 – 1017 okkuperte territorier i perioden 2020 – 2024, noe som er på samme nivå som estimatet på 914 – 1145 okkuperte territorier i perioden 2015 – 2019 (NINA Rapport 1858). Antall okkuperte territorier i Agder ble estimert til 100 i perioden 2020 – 2024.

Dersom beslutningsgrunnlaget ikke er tilstrekkelig, kommer naturmangfoldloven § 9 (føre-var prinsippet) til anvendelse. Beslutningsgrunnlaget blir vurdert som godt, føre-var-prinsippet blir dermed ikke tillagt vesentlig vekt. Ettersom Statsforvalteren gir avslag på søknaden om felling av kongeørn, jf. under, anses ikke bestemmelsene i §§ 10-12 for relevante i denne sammenheng.

Det må foreligge tungtveiende grunner før en kan gi tillatelse til skadefelling av en fredet art som kongeørn. Ved vurderingen av om det kan gis tillatelse til skadefelling, skal det også legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. rovviltforskriften § 6. Forvaltningsplanen for region 2 tilsier at rovviltnemnda ikke har en direkte rolle i forvaltningen av kongeørn, men skal bidra til at bestanden opprettholdes på dagens nivå og med dagens utbredelse. Region 2 har ansvar for å ivareta 12 ynglinger av gaupe, men ingen yngler av ulv, jerv og bjørn. Det foreligger derfor en betydelig høyere terskel for skadefelling av kongeørn enn for ulv og jerv. Videre fremgår det av rovviltforskriften § 12 at fellingstillatelser kan gis for å stoppe en pågående skadesituasjon, men at det ikke er mulig å gi tillatelse kun for å forhindre fremtidig skade. En eventuell fellingstillatelse på kongeørn skal også rettes mot det bestemte individet som volder skade.

Vurdering rundt identifisering av skadevoldende individ

Dersom Statsforvalteren skal gi fellingstillatelse på kongeørn, skal fellingsforsøket rettes mot bestemte individer, jf. forskriften § 12. Det er i år observert kongeørn daglig i området, og det er også observert kongeørn i området i fjor. Det foreligger ikke bilder av individet/individene, men kongeørnen er ringmerket og derfor lettere gjenkjennelig. Det er ukjent alder på fuglen, og derfor usikkert om det her dreier seg om et voksent territoriehevdende individ eller en ikke-territoriell ungfugl. Statsforvalteren utelukker ikke at de påviste skadene kan være forårsaket av mer enn ett individ, men vi finner det overveiende sannsynlig at det er den samme kongeørnen som forvolder de dokumenterte skadene; dette på bakgrunn av at den er ringmerket, sammenholdt med søkers vurderinger om at det er ett konkret, identifisert individ av kongeørn som forårsaker skadene.

Vurdering rundt skadeomfanget

Statsforvalteren er kjent med at det årlig tapes lam til kongeørn i denne besetningen, og i andre besetninger i området. Enkelte tap må aksepteres, noe som bl.a. er bakgrunnen for at det finnes erstatningsordning for tap til fredet rovvilt. Ved felling av kongeørn er det et krav i rovviltforskriften

at skadene skal være vesentlige. SNO har dokumentert to lam tapt til kongeørn og antatt sikkert på et annet lam, samt at et lam er dokumentert skadet av kongeørn. I tillegg mistenker saueeier at ytterligere tre lam er tapt til kongeørn, men dette er ikke dokumentert av SNO. I vurderingen om skadene kan karakteriseres som vesentlige, legger vi til grunn at tre tap og et skadet lam skyldes kongeørn. Statsforvalteren i Agder vurderer at forannevnte skade ikke kan karakteriseres som vesentlig, jf. kravet i forskriften § 12.

Andre forebyggende tiltak

For at skadefelling av kongeørn skal kunne tillates, er det også et vilkår at andre tiltak for å forebygge skader er utprøvd i rimelig utstrekning. Saueeier har allerede mye oppsyn med sauer og lam. Det er gjort tiltak med tanke på å få lammene større innen de slippes på utmarksbeite. Det er satt opp skremmeeffekter på beitene og saltstein er plassert på gunstige plasser i skogholt eller ved treklynger for å hindre angrep fra kongeørn på disse plassene.

Konklusjon

Basert på at det foreligger et begrenset skadeomfang, avslås søknaden om skadefellingstillatelse på kongeørn.

Klagerett

Dette er et enkeltvedtak som kan påklages innen 3 uker etter at dette brevet er mottatt, jf. §§ 28 og 29 i forvaltningsloven. En eventuell klage skal sendes til Statsforvalteren, som først skal vurdere om denne inneholder momenter som kan gi grunnlag for å endre vedtaket om avslag. Dersom klagen ikke tas til følge hos Statsforvalteren, vil saken oversendes til Miljødirektoratet for endelig behandling. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Klagen bør begrunnes.

Partene i saken har med visse unntak, rett til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter, jf. fv. §§ 18 og 19.

Med hilsen

Anette Aanesland (e.f.)
ass. statsforvalter
Seksjon natur

Gry Gasbjerg Engemyr
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

SIRDAL KOMMUNE
MILJØDIREKTORATET

Tonstadveien 28
Postboks 5672
Torgarden

4440 TONSTAD
7485 TRONDHEIM

HÆGEBOSTAD KOMMUNE	Kommunehuset Laukrokveien 4	4595	TINGVATN
FROLAND KOMMUNE	Frolandsveien 995	4820	FROLAND
STATSFORVALTEREN I VESTFOLD OG TELEMARK	Postboks 2076	3103	TØNSBERG
SFRO-BIL STATSFORVALTEREN I ROGALAND BEDRIFTSIDRETTSLAG	Lagårdsveien 44	4010	STAVANGER
STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG AKERSHUS MATTILSYNET	Postboks 325	1502	MOSS
AGDER POLITIDISTRIKT	Felles postmottak Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
BONDELAGETS SERVICEKONTOR AS AVD AGDER	Postboks 514 Lundsiden	4605	KRISTIANSAND S
AGDER SAU OG GEIT	Gyldenløves gate 2A	4611	KRISTIANSAND S
Skadefellingslaget i Vest Agder	c/o Kåre Blålid Steindalsveien 3	4790	LILLESAND
Roviltkontakt Audun Rossevatn Roviltkontakt Morten Nesheim Statens naturoppsyn Hægebostad	Kjell Magne Larsen		
Kadaverhundekvipasjer Agder	Miljødirektoratet, postboks 5672 TORGARDEN	7485	TRONDHEIM